

İLK VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA COĞRAFYA ÖĞRETMENİ YETİŞTİRMEYE YÖNELİK BAZI GELİŞMELER

*Some Developments in the Geography Teacher Education for
Elementary and High School*

*Prof Dr. Ali Selçuk BİRİCİK**

Öğretmenlik kutsal bir meslektir. Önceleri *muallim* olarak bilinen ve günümüz Türkçe'sinde "*Öğretmen*" adıyla vasıflandırılan kişi, bilimin bütününde veya herhangi bir ihtisas dalında, yeterli derecede eğitim ve öğretim görmüş; belli bir bilgi düzeyine erişmiş; ayrıca edindiği tecrübelerle kişiye, ya da kitlelere bunları bağımsız bir düşünce sistemi içinde öğreten, nakşeden kutsal bir varlıktır.

Okul Öncesi eğitim ve öğretimden başlamak üzere, Yüksek Öğretim'e kadar ve hattâ mezara kadar devam eden öğrenme, farklı bireyler ve kurumlarca gerçekleştirilmektedir.

Evde, anne ve baba çocuğuna konuşma ve davranışlarını öğreten ilk temel unsur, ilk mürebbi, ilk öğretici olma şansına sahiptirler. Yani eğitim öncelikle aile ocağında, anne kucağında başlar. İlerleyen dönemlerde, kişi okul öncesi eğitimini ya özel, ya da resmî kurumlarda tamamlamaya çalışır. Çocuğun görüş açısı, ufku daha bu yaşlarda açılmaya başlar.

Nihayet ülkemizde İlk ve Ortaöğretimde Milli Eğitim Bakanlığı, "*Türk Eğitimi İçin Bir Millî Eğitim Politikası*" uygulayarak çocuklarımızın ve gençlerimizin çağın gereklerine uygun olarak yetişmelerini sağlamak sorumluluğunu üstlenmiş bulunmaktadır.

Bu sorumluluk çerçevesinde çocuklarımıza ve gençlerimize öğretmenlik yapabilecek insanların yetişmelerini sağlayacak kurumlarda

* Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Coğrafya Anabilim Dalı'nda öğretim üyesidir.

kalitenin artırılması çabasını ilke olarak öteden beri benimsemiş bulunmaktadır.

İlki 1939 yılı Temmuz'unda en yenisi (16. sı) de 1999 yılı Şubat ayında yapılan "*Millî Eğitim Şûraları*" nda İlk ve Ortaöğretim kurumlarına öğretmen yetiştirme hususunda önemli kararlar alınmış; böylece değişen ve artan ihtiyaçlar da dikkate alınarak öğretmen yetiştiren okulların açılmasına hız verilmiştir.

Türkiye'de öğretmen yetiştirmeye yönelik eğitim sisteminin gelişmesine tarihî açıdan yaklaşırsa ;

I -Cumhuriyet Öncesi Dönem,

II-Cumhuriyet Dönemi

olarak bir sınıflandırma yapılabilir.

Bu çerçevede ilkokullar için "*İlköğretmen Okulları*", Ortaokul ve liseler için "*Yüksek Öğretmen Okulları*" ile "*Eğitim Enstitüleri*" açılmıştır. Böylece, bunlar yıllardır öğretmen yetiştiren kurumlar olma niteliğini korumuşlardır.

İki yıllık Eğitim Enstitüleri günün ihtiyaçlarına cevap veremediği düşüncesiyle 3 yıla çıkarılmıştır. Bazı Eğitim Enstitüleri de 4 yıla çıkarılarak "*Yüksek Öğretmen Okulu*" adı altında eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.

Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bazı yüksek okullarda "*Hızlandırılmış Programlar*" uygulanarak öğretmen açığını kapatmak düşüncesi hakim olmuştur. Ancak bu öğrenciler kendilerinde duydukları eksiklikleri gidermek üzere üniversitelerin öğretmen yetiştiren fakültelerinde açılan "*Lisans Tamamlama Eğitimi*" ne katılmışlardır.

Sözü edilen eğitim kurumlarında muhtelif branşlarda öğretmen yetiştirilmiştir. Bu branşlardan birisi de **Coğrafya**'dır.

Coğrafya öğretmeni yetiştirilmesine ilişkin olarak örnek olmak üzere, özellikle 150 yılı aşan bir maziye sahip *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi* üzerinde durulacaktır. Konu tarihî gelişimi içinde incelendiğinde dikkat çekici olmaktadır.

Sultan Mecid devrinde Mekâtib-i Umumiye Nazırı Kemâl Efendi'nin gayretleriyle *Mekâtib-i Rüşdiyye* (Ortaokul) lere öğretmen

yetiştirmek üzere İstanbul'un Fatih semtinde 16 Mart 1848'de **Dâr-ül-Muallimîn** (*Erkek Öğretmen Okulu*) adıyla bir eğitim kurumu açılmıştır.

Dâr-ül-Muallimîn zamanla, daha da geliştirilmek suretiyle 1869 yılından itibaren *Mekâtib-i İbtidâiyye* (İlkokul), *Mekâtib-i İ'dâdiyye* (Lise) ve daha üst dereceli okullara öğretmen yetiştiren, öğretim süresi 2 yıl olan bir kurum haline dönüştürülmüş; adı da 1891'de "**Dâr-ül-Muallimîn-i Âliye**" olmuştur. Fen ve Edebiyat bölümlerinden oluşan bu kurum 1908 yılından itibaren kısa bir süre kapatılmış; öğrencileri de Dâr-ül-Fünûn (Üniversite) da öğrenimlerine devam etmişlerdir.

Dâr-ül-Muallimîn-i Âliye, 1924 yılında Dâr-ül-Fünûn'a bağlanarak "**Yüksek Muallim Mektebi**" adını almıştır. Bu kurum; Edebiyat, Felsefe, Fizik-Kimya, Sanayi ve Tabiat bölümleri ile *Tarih-Coğrafya* bölümünün ihdasıyla daha kapsamlı bir hale getirilmiştir. Öğrenim süresi 4 yıl olan Yüksek Muallim Mektebi öğrencileri ilk 3 yıl Dâr-ül-Fünûn'un ilgili birimlerindeki derslerine, 4. yılda ise kayıtlı buldukları mektebin meslek derslerine devam etmişlerdir.

Öğretmenlik mesleğini daha cazip hale getirmek düşüncesiyle bazı değişikliklerle birlikte 1936 yılında tedrisata yeniden başlanılan öğretim kurumunun adı "**Yüksek Öğretmen Okulu**" olmuştur. Orta Öğretim okullarına öğretmen yetiştiren bu kurum Felsefe, Fizik-Kimya, Matematik, Tabii İlimler, *Tarih-Coğrafya*, Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinden oluşmuştur. Böylece, "*İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu*," 1959 yılında Ankara'da Yüksek Öğretmen Okulu'nun açılışına kadar liselere öğretmen yetiştiren yegâne bir eğitim kurumu olma özelliğini korumuştur.

Diğer yandan ortaokullara öğretmen yetiştirmek üzere İstanbul'da, 1946 yılında öğretim süresi 2 yıl olan "**Eğitim Enstitüsü**" açılmıştır. "**İstanbul Çapa Eğitim Enstitüsü**" adını alan bu kurum bünyesinde "Yedinci Millî Eğitim Şûrası'nda (5-15 Şubat 1962)" alınan bir kararla "*Edebiyat Grubu*" ve "*Fen Grubu*" adıyla iki bölüm oluşturulmuş ve eğitim süresi 3 yıla çıkarılmıştır.

Önceleri, yalnız Edebiyat, Fen, Fransızca ve İngilizce bölümlerinin bulunduğu "**Çapa Eğitim Enstitüsü**"nde 1962 yılından itibaren Türkçe, *Tarih-Coğrafya* ve Yurttaşlık Bilgisi'nden oluşan "*Edebiyat Grubu*" ile Matematik-Fizik ve Fizik-Kimya'dan oluşan "*Fen Grubu*" bölümleri

açılmıştır. Ayrıca pedagojik derslerin okutulması yanında öğretmenlik uygulamalarına geçilmiş ve 1968 yılında bölüm sayısı artırılarak (11 bölüm) ortaokullara öğretmen yetiştirme işlemi bir ölçüde disipline edilmiştir.

İstanbul Çapa Eğitim Enstitüsü'nde 3 yıl olan öğrenim süresi 1978-1979 Öğretim Yılı'ndan itibaren 4 yıla çıkarılmış; adı da 18 Ekim 1978 tarihinde "Yüksek Öğretmen Okulu" şeklinde değiştirilmiş; kapasitesi daha da artırılmıştır. Nitekim okul, Türk Dili ve Edebiyatı, Eğitim, Tarih-Coğrafya, Coğrafya-Tarih, Matematik-Fizik, Fizik-Matematik, Fizik-Kimya, Kimya-Fizik, Kimya-Biyoloji, Biyoloji-Kimya, İngilizce, Fransızca, Almanca, Resim-İş, Müzik, Beden Eğitimi olmak üzere 16 bölümden oluşmakta ve akademik bir hüviyet kazanmış olmaktadır. Bu gelişmeler çerçevesinde kurumun adı 1980 yılında "Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu" olmuştur.

Nihayet; 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumları (Eğitim Enstitüleri, Yüksek Öğretmen Okulları, Yüksek İslâm Enstitüleri v.s.) Millî Eğitim Bakanlığı uhdesinden alınarak üniversitelere devredilmiştir. Böylece, öğretmen yetiştirme işlemi yeni bir statüye kavuşmuştur.

Bazı üniversitelerimizde açılmış bulunan Eğitim Fakülteleri "Üniversite Düşünce Sistemi" etrafında yapılaşmayı hızlandırırken İlk ve Orta dereceli okullarımıza öğretmen yetiştiren önemli birer kurum haline gelmiştir. Fakülte bünyesinde önceleri "Eğitim Yüksek Okulu" ve sonra küçük bir değişiklikle "Okul Öncesi Eğitimi Bölümü" ile "Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Bölümü" adıyla yenileşen bölümlerde Okul Öncesi Eğitimi ve İlköğretim kurumlarına öğretmen yetiştiren modern birimler haline getirilmiştir.

Ayrıca Eğitim Fakülteleri bünyesinde fevkalâde önemli gördüğümüz; ufku geniş, çağın ihtiyaçlarına ayak uyduracak gençlerimizin yetişmelerinde temel unsur olarak temayüz eden bölümler açılmıştır. Alman Dili, Biyoloji, Coğrafya, Fizik, Fransız Dili, İngiliz Dili, Kimya, Matematik, Müzik, Resim-İş, Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi bölümleri bunlardandır. Bunlara ilave olarak *Eğitim Bilimleri* ve *Halk Eğitimi Bölümü*'nin varlığı, Eğitim Fakülteleri'nin bir bütün olarak hedefine ulaşmakta olduğunu gösteren en belirgin kanıtlardır.

Atatürk Eğitim Fakültesi bünyesinde “Coğrafya Eğitimi Bölümü” nün kurulması sevindirici olmuştur. Böylece Coğrafya da büyüme ve gelişmeye bir adım daha atılmıştır.

Bu bölüm;

- Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı,
- Fizikî Coğrafya Anabilim Dalı,
- Jeomorfoloji Anabilim Dalı,
- Hidroloji ve Speleoloji Anabilim Dalı,
- Türkiye ve Ülkeler Coğrafyası Anabilim Dalı,
- Beşeri ve İktisadî Coğrafya Anabilim Dalı.

adı altında kuruluşunu tamamlasa idi daha kapsamlı bir eğitim ve öğretimi uygulama fırsatı olacaktı.

Burada temel hedef, sertifika sisteminin uygulanmasıdır. Öğrenci bazı anabilim dalı derslerini esas, bazılarını da yardımcı sertifika olarak seçmiş olacaktır. Coğrafya öğretmeni olma şartı ise **Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı**’nda okutulan derslerin tümünü almasıdır. Bu dersler bazı pedagojik formasyon dersleri (Eğitime Giriş, Eğitim Psikolojisi, Eğitim Programı ve Öğretim Yöntemleri, Ölçme ve Değerlendirme, Özel Öğretim Yöntemleri, Rehberlik v.s) ile Öğretmenlik Uygulaması’na yönelik programdır. Böylece meslekî bilgi ve beceriye sahip kaliteli Coğrafya Öğretmeni yetişmiş olacaktır.

İşte böylece Eğitim Fakültelerimizde tek çatı altında, gerek *Okul Öncesi Eğitim* kurumları, gerek *İlköğretim* kurumlarına, gerekse Ortaöğretim kurumlarına bakış açısı geniş; dünya görüşüne sahip bilimsel yetenekleri kazanmış öğretmenler yetiştirilmektedir. Şüphesiz bu seviyeye kolay gelinmemiştir. Bu başarı, Y.Ö.K bünyesinde 15 yılı aşan özverili bir çalışmanın ürünüdür. Burada temel ilke, her dalda brans öğretmeni yetiştirmektir. Ümit ediyoruz ki, bu çerçevede beklenen seviyeye ulaşılacak üzeredir.

Ülkemizde, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi dışında Coğrafya eğitim ve öğretim faaliyetini sürdürmekte olan diğer bazı üniversitelerimizin, Edebiyat, Fen-Edebiyat ve Eğitim fakültelerinde “Coğrafya Bölümü”, “Coğrafya Eğitimi Bölümü” ve “Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı “ adıyla oluşturulmuş bölümler vardır. Bunların toplam sayısı 28’dir (Tablo: 1).

Tablo:1 -Türkiye'de Coğrafya Eğitim ve Öğretiminin Yapıldığı Üniversite ve Fakülteler (1997 Yılı İtibariyle)

No	Üniversite Adı	Fakülte Adı	Bölüm/Anabilim Dalı	Kuruluş Tarihi
1	İstanbul	Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1453-1915
2	Ankara	Dil ve Tarih- Coğrafya	Coğrafya Bölümü	1936
3	Atatürk	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1961
4	Fırat	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1978
5	Ege	Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1979
6	Süleyman Demirel	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1992
7	Sütçü İmam	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1993
8	Harran	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1993
9	Yüzüncüyıl	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1993
10	18 Mart	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1994
11	Kocatepe	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1996
12	Fatih	Fen-Edebiyat	Coğrafya Bölümü	1996
13	Dicle	Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1991
14	Balıkesir	Necatibey Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1992
15	Gazi	Gazi Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1993
16	Marmara	Atatürk Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1994
17	9 Eylül	Buca Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1994
18	Atatürk	Kazım Karabekir Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1994
19	19 Mayıs	Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1995
20	Selçuk	Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1996
21	Karadeniz Teknik	Fatih Eğitim	Coğrafya Eğitimi Bölümü	1997
22	Atatürk	Erzincan Eğitim	Coğrafya Anabilim Dalı	1992
23	Gazi	Kastamonu Eğitim	Coğrafya Anabilim Dalı	1993
24	Süleyman Demirel	Burdur Eğitim	Coğrafya Anabilim Dalı	1994
25	18 Mart	Eğitim	Coğrafya Anabilim Dalı	1994
26	Celal Bayar	Demirci Eğitim	Coğrafya Anabilim Dalı	1994
27	Niğde	Eğitim	Coğrafya Anabilim Dalı	1994
28	Kocatepe	Uşak Eğitim	Coğrafya Anabilim Dalı	1996

Nitekim, Cumhuriyet Dönemi öncesinde Üniversite bünyesinde 1915 yılından itibaren modern coğrafya eğitim ve öğretiminin yapıldığı ilk kurum İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi' dir. Kuruluşundan günümüze kadar diğer bazı branşlarda olduğu gibi Coğrafya alanında da eğitim ve öğretim faaliyetini sürdüren bu kurumda Coğrafyacı Uzman (*Planlamacı, Jeomorfolog, Klimatolog, Speleolog v.s*) ve Coğrafya Öğretmeni yetiştirilmektedir.

Aynı düşüncelerle, bundan 21 yıl sonra (1936) Ankara'da Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi'nin kuruluşu gerçekleştirilmiştir; Böylece, Cumhuriyet Dönemi'nin Coğrafyacı yetiştiren ilk fakültesi olmuştur.

İstanbul ve *Ankara*'dan sonra *Erzurum*'da Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde 1961 yılında, *Elazığ*'da Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde 1978 yılında, *İzmir*'de Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde 1979 yılında "Coğrafya Bölümü" kurulmuş ve böylece **Coğrafyacı** yetiştiren bölüm sayısı 5 (beş)'e çıkmıştır.

1979-1991 yılları arasında üniversitelerimiz bünyesinde "**Coğrafya Eğitim ve Öğretimi**"ni sürdürecektir herhangi bir birim açılmamıştır.

Ancak, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) yasası ile birlikte Yüksek Öğretim kurumlarının Anadolu sathına yayılmasına bağlı olarak yeni açılan üniversitelerimizin Fen-Edebiyat fakültelerinin bazılarında "*Coğrafya Bölümü*", Eğitim Fakültelerinde ise "*Coğrafya Eğitimi Bölümü*" ile "Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı" adıyla kurulan birimler Coğrafya alanında görülen boşluğun doldurulmasına yönelik olmuştur. Buna göre, Eğitim fakülteleri dikkate alındığında ilk ve ortaöğretim kurumlarına doğrudan *Coğrafya Öğretmeni* yetiştiren birim sayısı 16'ya yükselmiştir.

Yukarıda kısmen değinildiği üzere Edebiyat Fakülteleri ile Fen-Edebiyat fakültelerinin Coğrafya Bölümü'nde kendi içinde muhtelif "*Coğrafyacı Uzman*" yetiştirilmektedir. Bunlar, branş dersleri yanında pedagojik formasyon almak suretiyle de öğretmen olabilmektedirler.

Ancak, hatırlatalım ki branş öğretmeni olabilmenin ilk şartı kendi sahasında yeterli bilgiye sahip olmasıdır. Öğretmen, Coğrafya Öğretmeni ise Coğrafya' yı çok iyi bilmesi, meslekî bilgisini geliştirmesi ve zaman

içinde kendini yenilemesi gerekmektedir. Bu sebeple tekrar edelim ki öğretmenlikte “meslekî bilgi” esastır. Bununla birlikte bir öğretmenin başarılı olabilmesi, öğretmenlik yaptığı ortama ve çevreye intibakına bağlıdır. Çevrenin sosyal yapısını ve iktisadî şartlarını dikkate alarak yöre insanlarıyla sabırlı bir tavırla sevgi ve saygı bağı kurmaya bağlıdır. Bu bir beceridir; yalnız bilgiyle olmaz ve dolayısıyla herkes öğretmen olamaz. Bu bir gönül işidir.

Yukarıda açıklandığı üzere ülkemizde İlk ve Ortaöğretim kurumlarına Coğrafya Öğretmeni yetiştirmeye yönelik bu gelişmeler hiç kuşkusuz sevindiricidir. Bununla birlikte, öğretmen yetiştiren kurumlarda verilen derslerin ve uygulamaların, eğitim ve öğretimin kalitesini artırmaya yönelik olması ve bu hususta gereken titizliğin gösterilmesi beklenir.

Bu gelişmeler yanında Yüksek Öğretim Kurulu'nca “*Eğitim Fakülteleri'nin Yeniden Teşkilâtlanması*” dikkate alındığında ilk ve Ortaöğretim kurumlarına öğretmen (*Coğrafya Öğretmeni*) yetiştirilmesi “*Fen-Edebiyat Fakültesi - Eğitim Fakültesi - Eğitim Bilimleri Enstitüsü*”nce uygulanacak programlar doğrultusunda olacaktır. 1998-1999 Öğretim yılından başlamak üzere uygulanacak bu program gereğince öğretmenlik mesleğini elde edebilmek için 5-5,5 yıl öğrenim görmeyi gerektirmektedir.

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK)'nun bu tasarrufu ile Eğitim Fakülteleri'ndeki Coğrafya Eğitimi Bölümleri lağvedilmiş; yeni bir statü ile Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü'nde “*Coğrafya Eğitimi Anabilimi Dalı*” haline dönüştürülmüştür. Öte yandan aynı tasarrufla daha önce mevcut olan (tablo:1) “*Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalları*” ise bütünüyle kaldırılmış; ilgili dersler, yeni oluşturulan “İlköğretim Bölümü”nde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı bünyesinde fonksiyonu ve sayısı azaltılmak üzere verilmektedir. Şüphesiz bu ilköğretim programı kapsamında düşünülmüştür.

Bundan böyle, diğer bazı branşlarda olduğu gibi Coğrafya Dalı'nda öğretmen olmak isteyen öğrenciler Eğitim Fakültelerine kaydını yaptıracaklar; ancak ilk 3,5 yıl alan fakültesi olarak kabul edilen Edebiyat, Fen-Edebiyat fakültelerinin Coğrafya Bölümü'nde branş derslerini alacaklardır. Branş derslerini başarıyla tamamlayan öğrenciler kayıtlı buldukları Eğitim fakültesinde 1 yarıyıl meslekî dersleri görecek ve son

1 yılını da Eğitim Bilimleri Enstitüleri'ne bağlı olarak "Tezsiz Yüksek Lisans" yapmak suretiyle öğretmen olma hakkını elde etmiş olacaktırlar. Öğretmen olabilmede bu yeni uygulama çerçevesinde Eğitim Fakültesi bulunan bazı üniversitelerin Fen-Edebiyat fakültelerinde "Coğrafya Bölümü"nü açılması kararlaştırılmıştır. İlk olarak Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde 1998-1999 Öğretim Yılı'nda böyle bir bölüm açılmıştır.

Bütün bu gelişmeler, bazı yönleriyle eleştirilse ve yeni yeni modeller oluşturulsa da, **kaliteli öğretmen** yetiştirmeye yönelik gayretlerin bir ürünü olarak değerlendirilebilir.

Nihayet çocuklarımızın, gençlerimizin yetişmelerinde önemli bir yeri olan Coğrafya Öğretmenlerinin başarıları ülkemizin geleceği açısından da büyük önem arz etmektedir. Öğretmenlik kutsal bir meslektir. Nitekim Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk, öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin önemini şu veciz sözleriyle dile getirmektedir;

"Dünya'nın her tarafında öğretmenler toplumun en fedâ-kâr ve en muhterem unsurlarıdır".

Çünkü öğretmen :

- Öğrencilerini manevi birer evlât kabul eden,
- Onların çağın gereklerine göre yetişmeleri hususunda kendini sürekli yenileyen,
- Zorlukları aşmasını bilen,
- Her türlü fedâ-kârlığa katlanan,
- Memleketin her köşesinde görev almaktan haz duyan,
- Ülke çıkarlarını ön plâna alan,
- Ayrımcı değil birleştirici ve uzlaştırıcı olan,
- İyiyi ve doğruyu savunan,
- Sağlam bir bünye ve karakter yapısına sahip olan,
- Millî ve ma'nevî değerlere saygılı olan,
- İnsan ve tabiat sevgisiyle dopdolu olan,
- Dürüstlüğü, çalışkanlığı, bilgi ve görgüsü, oturup kalkması, yeme içme ve gezmesi ile örnek alınabilen,
- Hayatının her safhasında ilmin rehberliğine sıkı sıkıya bağlı olan,
- Ülkenin muhtaç olduğu müsbet ve hayatî bilgilerle techiz olan,
- Teoriyi uygulamaya kolayca koyabilen,

- Derste, işlediği konunun gerçek havasını haz duya duya öğrencilerine teneffüs ettiren,
-Sevgi ve bilgi yumağı haline gelmiş sempatik tavırlı ve feragatli olan,

Kısaca her türlü hal ve hareketleri ile çok kıymetli, her biri birer millî deha, güvenilir birer varlıktır.

Böylece bütün iyi vasıfları kendinde toplayan öğretmenlerimizi, Coğrafya öğretmenlerini, öğretmen adaylarını sevgi ve saygı ile kucaklıyorum.

SONUÇ

Ülkemizde İlk ve Ortaöğretim kurumlarına Coğrafya Öğretmeni yetiştirmeye yönelik çalışmalar hayli eskidir. Cumhuriyet Dönemi'nde bu tür çalışmalara hız verilmiştir. Bu çerçevede farklı görüşler ve uygulamalar hep olagelmıştır. Bütün bunlar, daha iyiyi ve doğruyu bulmada sistem arayışından başka bir şey değildir.

Ancak, zaman içinde, kısa aralıklarla yeni yeni modellerin ortaya konulması istikrarsızlığa, belirsizliğe sebep olur. Sistem temelinden sarsılmış olur. Bu sebeptendir ki Coğrafya Öğretmeni yetiştiren kurumlarda "Coğrafya Eğitim ve Öğretimi"nde değişmeyen temel ilkelerin ortaya konulması, böylece belirsizliğin giderilmesi gerekir. Bütün bunlar, ilmî ve eğitim sahasında kendisinden bekleneni yapmış ve halen yapmaya devam etmekte olan meslekî bilgi ve tecrübeleriyle örnek alınabilecek coğrafyacıların görüşleri doğrultusunda yapılmalıdır. Nitekim coğrafyanın muhtelif ihtisas dallarında uzman olanlar ile yıllarca İlk ve Ortaöğretim kurumlarında coğrafya öğretmenliği yapmış; başarıyla temayüz etmiş kişilerden oluşan bir ekip, daha doğru ve uygun olanını tercih edecektir. Buna karşılık coğrafyacı olmayan kişilerin görüşlerine itibar edilmesi büyük yanlışlıklara yol açabilir.

Öğretmen yetiştiren kurumlarda reorganizasyana gidilmesi, yeniden teşkilatlandırılması, ya da bu çerçevede yeni bir eğitim öğretim kurumunun açılması gibi hassas konularda çok titiz davranılmalı, ihtiyaçtan kaynaklanan durumlarda uzun müzakerelerden sonra karara varılmalıdır.

BİBLİYOGRAFYA

- AKYOL, İ.H. -1943: Son Yarım Asırda Türkiye'de Coğrafya
I-Mutlakiyet Devrinde Coğrafya,
II-Meşrutiyet Devrinde Coğrafya,
III-Cumhuriyet Devrinde Coğrafya. Türk Coğr. Derg. Yıl: 1, sayı:
I, II, III, sayfa: 3-15, 121-136, 247-276, Ankara.
- DUMAN, T. -1991: Türkiye'de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme (Tarihi Gelişimi). T:C: Millî Eğitim Bakanlığı yayını no: 2322, İstanbul.
- ERİNÇ, S. -1973: Cumhuriyetin 50. Yılında Türk Coğrafyası. Cumhuriyetin 50. Yılına Armağanı. İst. Üniv. Ed. Fak. yay. sayfa: 113-168, İstanbul.
- ÖZEY, R. -1998: Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi ve Öğretimi. Özeğitim yayınları no 33, Konya.
15. Milli Eğitim Şûrası-1995: 2000'li Yıllarda Türk Millî Eğitim Sistemi. Millî Eğitim Bakanlığı Yayını, Ankara.
- Rehber-1997: Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Rehberi. İstanbul.